

-थी -थ्यं, अनिवारणीयः -या -यं, अनिवारः -रा -रं, दुर्निवारः -रा -रं,
 सचायीः -थी -थ्यं, निषाचीः -थी -थ्यं, अनवयसः -हा -हं, दुर्निवसः -हा
 -हं, असंहायीः -थी -थ्यं, दुर्धरः -रा -रं, निषादणीयः -या -यं, निषादीः
 -थी -थ्यं, सचायः -थी -थ्यं, अचाधनीयः -या -यं, अनतिक्लमणीयः -या
 -यं, अप्रातिहसः -ता -तं, अप्रातिहस्यः -हा -हं, सचेष्टमनः -ता -तं,
 अप्रातिहस्यः -ता -तं, अप्रातिहस्यः -हा -हं, सचेष्टमनः -ता -तं,

IRRESISTIBLENESS, ४. अप्रतिकार्यत्वं, अनिवार्यता, अनिवारण्यता, अवारणीयत्वं, दर्निग्रहत्वं, अबाध्यत्वं.

IRRESISTIBLY, *adv.* अनिवारणीयं, अवारणीयं, अप्रतिकार्यं, दुर्निग्रहं, यथा
निवारयितुं न शक्यते तथाप्रकारेण.

IRRESOLUTE, *a.* अस्थिरमतिः -तिः -ति, अस्थिरचिन्ता -न्ता -न्तं, अस्थिरबुद्धिः -द्धिः -द्धि, अस्थिरमनसः -न्ता -न्तं, अचलबुद्धिः -द्धिः -द्धि, अचलबुद्धिः -द्धिः -द्धि, अचलचिन्ता -न्ता -न्तं, विकल्पशीलः -ला -लं, विकल्पयन् -यन्ता -यन्तं, संशयात्मा -त्मा -न्तं (नां). सन्देहप्रवृत्तिः -तिः -ति, संशयापन्नः -न्ता -न्तं, चपलात्मकः -क्ता -न्तं, अधीरा -रा -रं, अतटमनसः -न्ता -न्तं, अनवस्थायः -ता -न्तं, धैर्यहीनः -ना -न्तं, तरलः -ला -लं.

IRRESOLUTELY, *adv.* असिद्धिरं, अशीरं, स्थैर्यपूर्वकं, धैर्यपूर्वकं, असुधैर्येण, असुस्थैर्येण,
असिद्धिचेतसा, अवलघुह्या, विकल्पशीलत्वात्, अवलं, अपलघत्.

IRRESOLUTION, *s.* असत्यैयं, अस्थिरता, अधैर्यं, अधीरता, चिन्तास्यैयं, विकल्पशीलता, बुद्धिबाधत्यं, चञ्चलबुद्धिः, अस्थिरबुद्धिः, चलचिन्ता,

अचलत्वं, अदृढता, अपृतिः *f.*, अधारणा, अपलता, आपत्यं, अनवस्थितिः *f.*
IRRESPECTIVE, *a.* निरपेक्षः - द्या - द्यं, अनपेक्षः - द्या - द्यं, अपेक्षाहीनः - ता

IRRESPECTIVELY, *adv.* निरपेक्षं, अनपेक्षं, अनपेक्ष्य, अप्रतीक्ष्य, अनुद्दिश्य.

IRRESPONSIBILITY, *s.* अनृत्योगतनधीनता, अपृच्छाधीनता, प्रश्नायोग्यत्वं, अनृत्योज्यता.

IRRESPONSIBLE, व. अननुयोगाधीनः -ना -नं, अनुयोगानधीनः -ना -नं, अपृच्छाधीनः -ना -नं, अप्रश्नयोग्यः -ग्या -ग्यं, पृच्छानर्हः -ही -हीं, अननु-
योग्यः -ज्या -ज्यं, अननुयोक्तव्यः -व्या -व्यं.

IRRESTRAINABLE, *a.* अनिवार्यः-र्या-र्यं, अनियर्हीतयः-र्या-र्यं, दुर्नियहः-हा-हं, अनिवर्षितयः-र्या-र्यं, अनिवर्जनीयः-या-यं.

IRRETRIEVABLE, a. अपुनःप्राप्यः-प्या-प्यं, पुनरप्राप्यः-प्या-प्यं, अपुनर्लभ्यः-भ्या-भ्यं, पुनर्लभ्यः-भ्या-भ्यं, अनुद्धारणीयः-या-यं, अनुद्धार्यः-र्या-

IRRETRIEVABLENESS, *s.* अपुनःप्राप्यता, अनुद्धरणीयता, अप्रतिसमाधेयत्वं.

IRRETRIEVABLY, *adv.* अनुद्धरणीयं, यथा प्रतिस्माधानं न शक्नोते तथा.
IRREVERENCE, *s.* अपूजा, अपमानं, अवमानं, अनादरः, अवज्ञानं, अपज्ञा,

असम्मानं, परिभवः, परिभूतिः, परिभावः, अवधीरणं, उपेक्षा, समर्थ्यादा,
IRREVERENT, *a.* अपूजकः -का -कं, अपमानी -निनी -नि (न्), अपमानी

&c., अपमानकारी &c., अवज्ञाकारी &c., अनादरकारी &c., परि-
भाषी-विनी-वि(न्), अनादरी-रिणी-रि(न्), अनादरबुद्धिः-द्विः-द्वि.

IRREVERENTLY, *adv.* अपूजया, अपूजापूर्व, सावधानं, सावधान्, सनादरेण.
 IRREVERSIBLE, *a.* अपराधतैः -तैः -तैः, अपराधज्ञानीयः -या -यं, अनिवर्त्यः

-यो -यं, अनिवर्तनीयः -या -यं, परावर्तनाशक्यः -क्या -क्यं, परावर्त्ता-
 नर्तः -र्त्ता -र्त्तं, अल्लोप्यः -प्या -प्यं, अल्लोपनीयः -या -यं, अल्लोपनीयः -या

IRREVERSIBLENESS, स. अपरावर्त्यत्वं, अपरावर्तनीयता, अलोप्यता, असह्यत्वं.

[IRREVOCABLE, *a.* अपरावर्त्तनीय, यथा परावर्त्तितुं न शक्यत तथा.

करणीयः -या य.

IRREVOCABLY, *adv.* अपरिवर्त्तनीयं, अपरिवर्त्तनीयं, अनन्यथाकरणीयं.

10 IRRIGATE, *v.* सिञ्च (C. ६. सिञ्चात, सन्तु), खानापच्, खवासच्, जलन
415

प्रु (c. 10. प्रावयति -यितुं) or क्रिद् (c. 10. क्रेदयति -यितुं) or अभ्युष्
(c. 1. -उषति -क्षितुं) or मोक्ष्, अभिवृष् (c. 1. -वर्षति -र्षितुं), प्रणालि-
कासिन्धनं क.

IRRIGATED, *p. p.* सिक्तः -क्ता -क्तं, जलसिक्तः &c., मलिलसिक्तः &c.,
जलप्राधितः -ता -तं, समुधितः -ता -तं.

IRRIGATION, *s.* सेकः, सेचनं, सिञ्चनं, निपेकः, अयसेकः, अयसेचनं, जल-
प्रावनं, वेदनं, अभ्युद्यणं, प्रोक्षणं, प्रणालिकासिञ्चनं.

IRRIGUOUS, *a.* जलसिक्तः -क्ता -क्तं, सिक्तः -क्ता -क्तं, जलादः -द्वा -द्यं,
 अनूपः -पा -पं, बहुदकः -का -कं, सजलः -ला -लं, चाद्रिः -द्रा -द्रं,
 समुद्रः -द्वा -द्यं.

IRRITATION, *s.* उपहासः, अवहासः, अपहासः, परिहासः, हास्यं, अवहेलन.
IRRITABILITY, *s.* शोघ्रकोपित्वं, कोपशीलता, क्रोधशीलता, मुक्रोधनीयता.

अणुस्वभावः, उच्चरुता, मुखोत्तापनीयत्वं.
IRRITABLE, *a.* (Easily made angry) शीघ्रक्रोपी -पिनी -पि (न्),

सुलभकोपः -पा -पं, सुलभक्रोथः -धा -धं, शीघ्रक्रोधी &c., सुलभमन्युः
-न्युः -न्यु, सुक्रोधनीयः -या -यं, सुप्रकोपणीयः -या -यं, कोपशीलः -ला
-लं, क्रोधशीलः -ला -लं, सन्तापशीलः -ला -लं, कोपिष्ठः -ष्ठा -ष्ठं,

क्रोधः - झ - ञ, चरुस्वभावः - वा - व, पित्तस्वभावः - वा - व, पित्तवर्ग
- गिनी - गि (न), उच्चरुः - रु - रुं, उष्णस्वभावः - वा - वं. — (Easily
excited) शीघ्रोत्तेजनीयः - या - यं, मलोत्त्रापनीयः - या - यं.

To IRRITATE, v. a. कृष् (c. 10. क्रीडयति-यितुं), प्रकुष्, सक्तुष्, क्रुष् (c. 10. क्रोधयति-यितुं), क्रोपं जन् (c. 10. जनयति-यितुं), क्रोपं जन्.—(Excite) उत्तप (c. 10. -तापयति-यितुं), सन्तप, उत्तिज (c. 10. -तेजयति-यितुं).

जातकोषः -या -यं, जातक्रोधः -धा -यं, जातार्थः -र्था -र्थं, उपजातक्रोधः

IRRITATING, *part. or a.* कोपजनकः-का-कं, क्रोधजनकः-का-कं, उन्नापकः-

IRRITATION, s. (The act) प्रकोपः-पणं, क्रोधकरणं, कोपकरणं.—(State)

कोपः, क्रोधः, समर्पः, विमर्पः, मन्युः *m.*, क्रोधावेशः, क्रुद्धता, रागावेशः.
 --(Excitement) उत्थापः, उत्थप्रता, सन्तापः, सन्तप्रता, उत्तेजनं,
 समवेजनं दातुः 'irritation of the throat.' काशं, श्वषणः *m.*

IRRITATIVE, *a.* उत्तापकः-का-कं, सन्तापकः-का-कं, दाहजनकः-का-कं,
 IRRUPTION, *s.* अवस्कन्दः-न्दनं, उपद्रवः, सभिद्रवः, उपप्रवः, विप्रवः,

अभिन्तः-मर्त्यं, आक्रमः, अभिमतः, अभिग्रहः, अवलुम्बनं; 'to make an irruption,' अवस्कन्द (c. l. -स्कन्दति-स्कन्तुं), समवस्कन्द, आस्कन्द, उपद (c. l. -दधति-दोतं), अभिद, समाद, अभिपाव (c. l. -धावति-वितं).

ISCHURETIC, *a.* मूत्रावरोधघ्नः -घ्नी -घ्नी, मूत्रावहम्भनाशकः -का -कं.
 ISCHURY, *s.* मूत्रावरोधः, मूत्रावहम्भः, मूत्रकण्ठः, विहम्भः, मूत्रानवन्धः.

[SINGLASS, ४. अभं -भक्तं, मत्स्यान्वनिर्भित्तम अतिमंलग्नभावं श्यानद्रव्यं.

ISLAND, *s.* द्वीपः -पं, सप्तरीपं, उपद्वीपं, पयोगडं; 'one of alluvial formation,' पलिनं.

ISLAND, *a.* द्वीपः -पा -यं, द्वैषः -मी -यं, द्वैषः -पी -यं, द्वीपसङ्गन्धी -न्धिनी -न्धि (न्), द्वीपस्थः -स्था -स्थं.

ISLANDER, *s.* द्वीपवासी *m.* (न्), द्वीपनिवासी *m.*, द्वीपी *m.* (न्), द्वीपस्थः,
द्वीपवासः, द्वैपः, द्वीप्यः.

ISLE, *s.* द्वीपः -पं, अन्तरीपं. See ISLAND.
ISLET, *s.* क्षुद्रद्वीपः -पं, अल्पद्वीपः -पं, उपद्वीपः -पं.

ISOCHRONAL, ISOCHRONOUS. *a.* समकालिकः-क्री-कं, समसंख्यकालः-छा-लं.